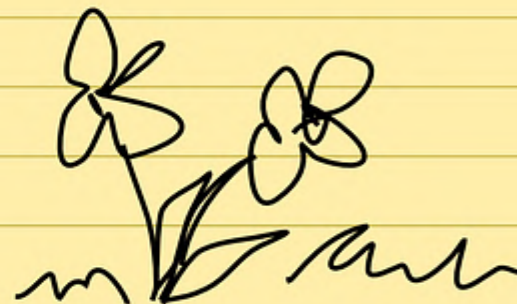

ТВОРЧИСТЬ
ТАРАСА
ШЕВЧЕНКА
І МИКОЛИ
ЛИСЕНКА

Українське мистецтво XIX ст. — це період розвитку романтизму, а потім — реалізму. Ознаки цих стилів можуть співіснувати в культурі й у творчості окремих митців по-різному. У народів, що вели боротьбу за свою національну незалежність, реалізм розвинувся пізніше. Бурхлива епоха висунула новий тип митця — громадського діяча з принципами демократизму і народності, що зумовлювало реалістичне світосприймання.

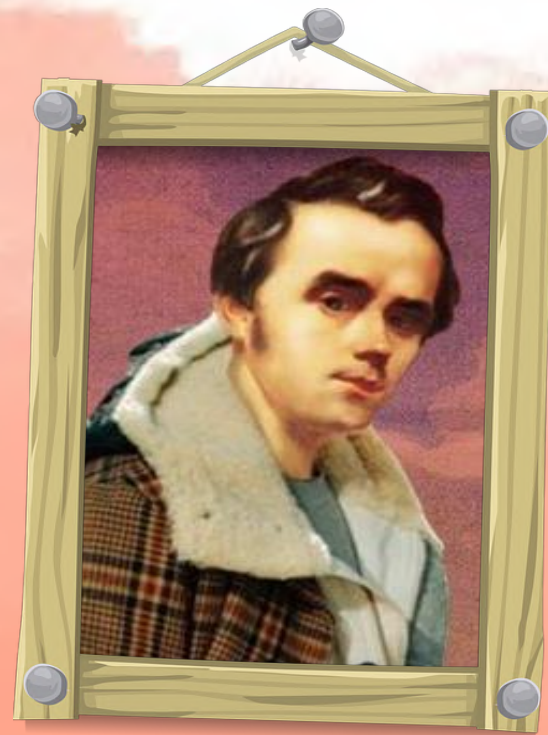
До такого типу митця-громадянина належали Великий Кобзар, поет і художник Тарас Шевченко і видатний композитор, фундатор вітчизняної музики Микола Лисенко.

Що об'єднує цих
людей?

Микола Лисенко

Тарас Шевченко

✓ На поглядах обох митців позначилися ідеї романтизму. Цей стиль поєднувався з властивостями реалізму, інколи — класицизму чи бароко, породжуючи стильовий синтез.

✓ Митці втілювали національні художні ідеали в творчості, правдиво відтворювали життя свого народу, хоча й різними мистецькими засобами.

✓ Обоє були закохані в народну пісню. Із дитинства вона стала супутником життя Тараса. Микола Лисенко все життя збирав і обробляв український фольклор, який став основою його творчості.

✓ Єднає їх також те, що митці досконало опанували європейський досвід і досягли висот професіоналізму у творчості.

Тарас Шевченко навчався в Петербурзькій академії мистецтв, яку закінчив із срібною медаллю. Становлення митця відбувалося в епоху панування романтизму в образотворчому мистецтві, тому в юнацькі роки його твори були охоплені романтичним духом.

Творчість

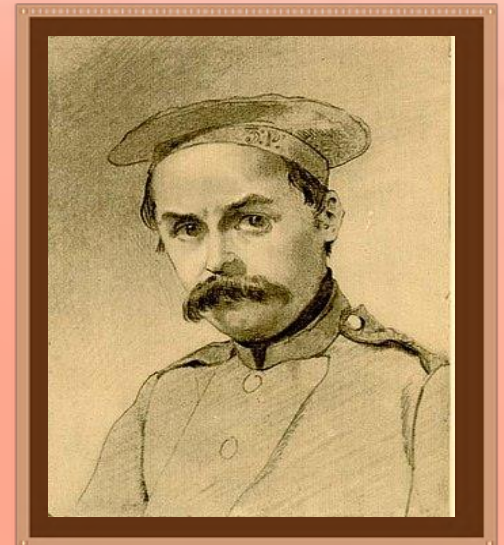
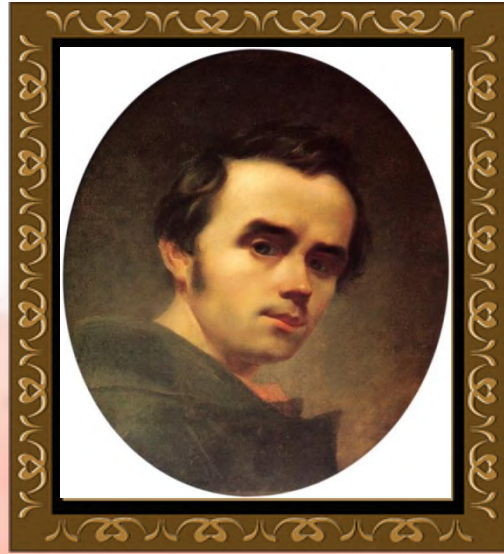
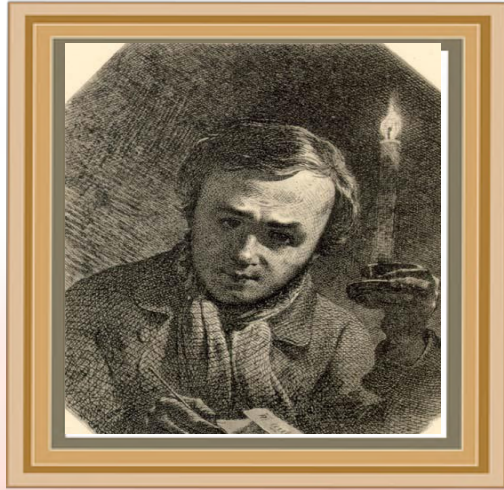
Відомо понад 1000 зразків образотворчого мистецтва Т. Шевченка в портретному, пейзажному, побутовому жанрах, з яких не всі збереглися.

Вони домінували в його творчості, хоч він також створював композиції на історичні, міфологічні, релігійні теми.

Своїм фахом Т. Шевченко вважав саме малярство.

Особливе визнання мали його офорти. За них українському митцю було присвоєно звання академіка з гравюри.

Автопортреты

Чим відрізняється перший і останній автопортрет митця?

У численних автопортретах митець, наче намагався зазирнути у власну душу. Перша спроба пізнати себе виявилася в романтичному автопортреті (1840), з якого на глядача дивиться сповнена творчої наснаги молода людина. Автопортрети пізнього періоду творчості сприймаються як драматична сповідь людини про життя, сповнене тяжких випробувань долі.

«Живописна Україна»

Під час подорожей Україною митець створив велику кількість рисунків та акварелей, у яких змалював чудову природу краю та його історичне минуле, сцени з життя селян.

Романтичний дух часу, яскраво виражений у поезії Кобзаря, вніс у його мистецькі твори елементи новаторства. Про це свідчать шість ранніх офортів до альбому «Живописна Україна», які зачаровують правдивими образами, графічною технікою, зокрема світлотіньовими ефектами.

Видок на церкву в Миколаївці
В. Савич

Внутрішній вигляд будинку в Миколаївці
В. Савич

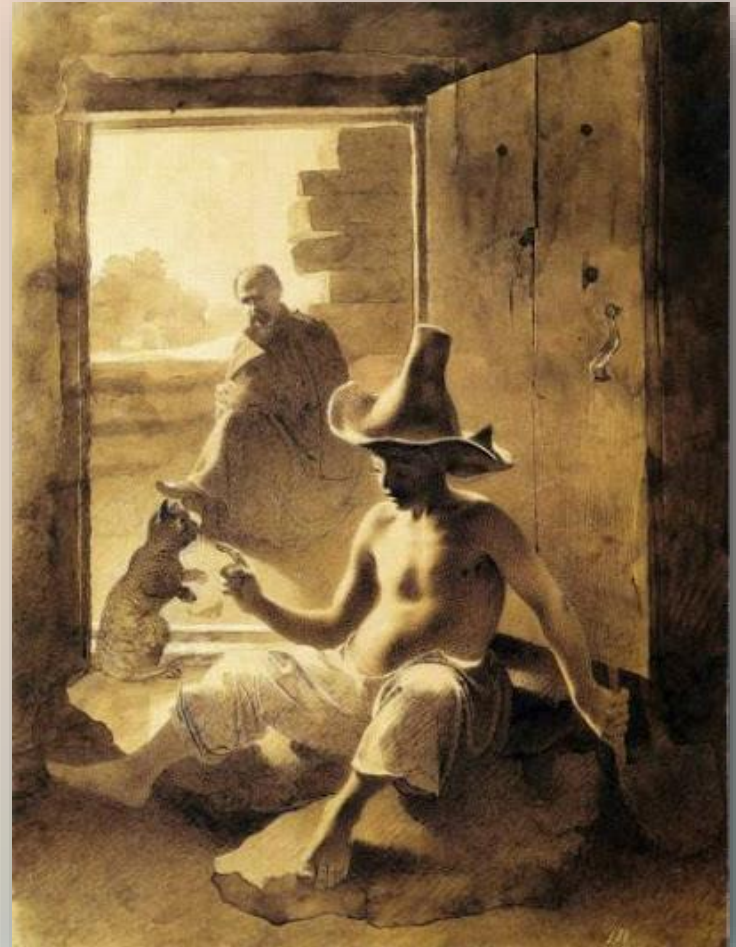
Внутрішній вигляд будинку в Миколаївці
В. Савич

Побутовий жанр

У соборі Почаївської Лаври

На високий щабель в українському малярстві підносить Т. Шевченко побутовий жанр, колоритно розповідаючи фарбами про історії з народного життя.

Киргизеня

У його творчості вперше в українському мистецтві зі такою силою прозвучало глибоке емоційне співпереживання долі простих людей.

Побутовий жанр

75. СЕЛЯНЬСЬКА РОДИНА.
Олія. [Н. р. V 1843].

«Катерина»

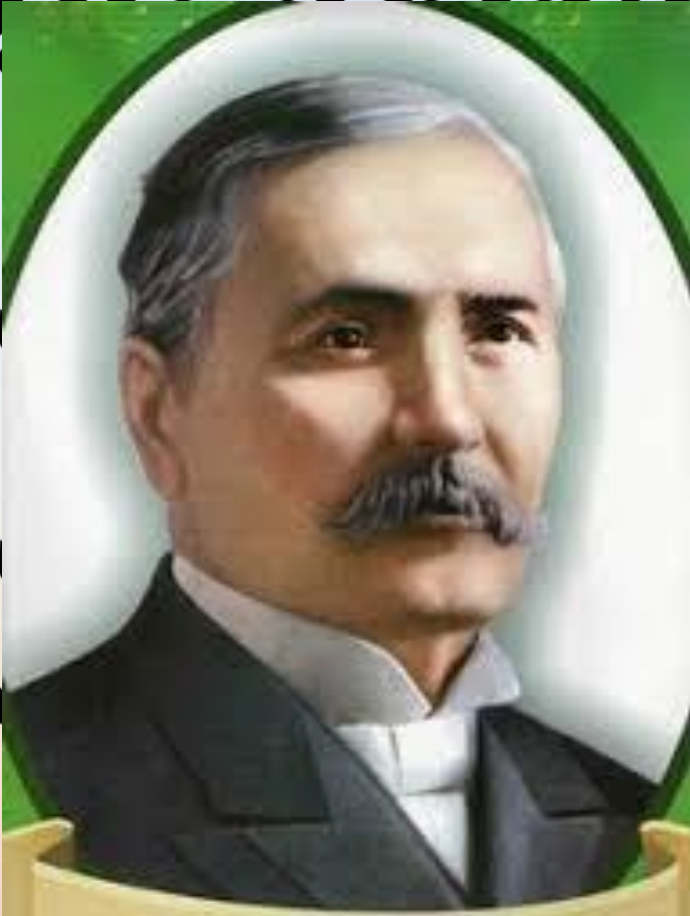

«...Я намалював Катерину в той час, як вона попрощалася зі своїм москаликом і вертається в село, у царині під куренем дідусь сидить, ложечки собі струже і сумно дивиться на Катерину, а вона, сердешна, тіль не плаче..., а москаль дере собі, тільки курява ляга; собачка ще поганенька доганя його та нібито гавкає. По однім боці могила, на могилі вітряк, а там тільки степ мріє. Отака моя картина».

Т.Шевченко

Через драму української дівчини-кріпачки митець розкриває трагедію самої України.

Микола Лисенко

Для всіх українців Кобзар став національним символом. З-поміж митців, які продовжували справу Т. Шевченка з розбудови української культури, одне з центральних місць належить Миколі Лисенку — композитору, фольклористу, хоровому диригенту, піаністу, педагогу.

Його спадщина охоплює майже всі музичні жанри. Автор духовного гімну України М. Лисенко став музичним символом української нації.

Ніхто з композиторів не написав стільки творів на тексти Т. Шевченка, як М. Лисенко (понад 90).

Поезія Кобзаря вплинула на формування та тематично-образний зміст музики М. Лисенка.

У 1868 р. до відзначення сьомих роковин з дня смерті Т. Шевченка, майже водночас з'явилися два твори на вірші його «Заповіту». Мелодію написав полтавський учитель, композитор-аматор Г. Гладкий.

«Музыка до Кобзаря»

Із «Заповіту» розпочав Микола Лисенко грандіозний задум — цикл «Музыка до Кобзаря», що складається з 87 творів.

У цьому циклі Микола Віталійович яскраво втілює в музичних образах і зворушливі ліричні вірші, й поезію, що закликає до боротьби за щастя знедоленого народу.

Це кантата «Радуйся, ниво неполитая», солоспіви («Ой, одна я, одна») та ін.

Вокальна лірика

У вокальній ліриці М. Лисенка на тексти Т. Шевченка представлена тема кохання, характерна для романтизму, любов до Батьківщини («Мені однаково», «Чи ми ще зійдемося знову», дует «І широкою долину»). Ніжні почуття виявляються в пейзажних романсах «Садок вишневий коло хати», «Княжна» («Зоре моя вечірняя») та ін.

Опера «Тарас Бульба»

Зразком національної героїко-патріотичної опери стала монументальна народна музична драма «Тарас Бульба» (на лібрето М. Старицького за М. Гоголем). Уперше в музиці набула багатогранного втілення історична, козацька тематика.

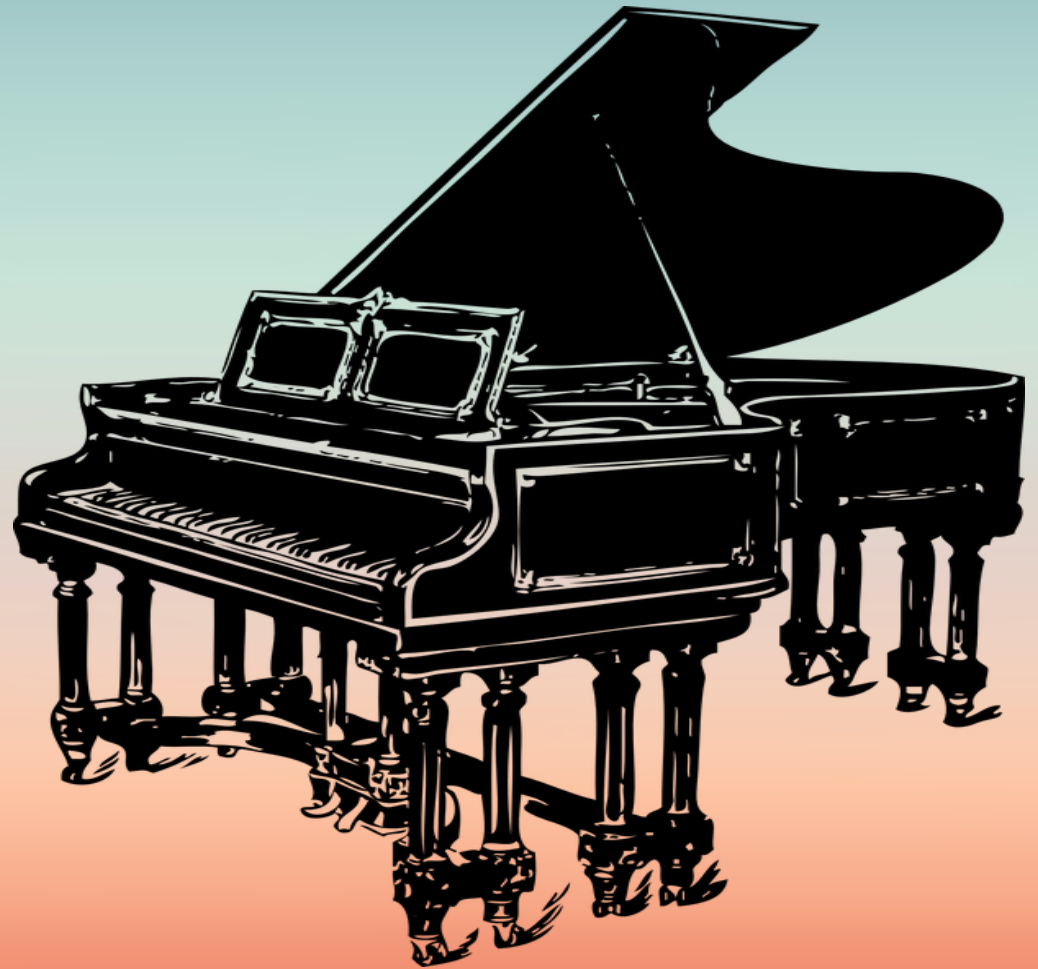
Головний персонаж опери — богатир-патріот Тарас Бульба, охарактеризований в музиці рисами епічної могутності.

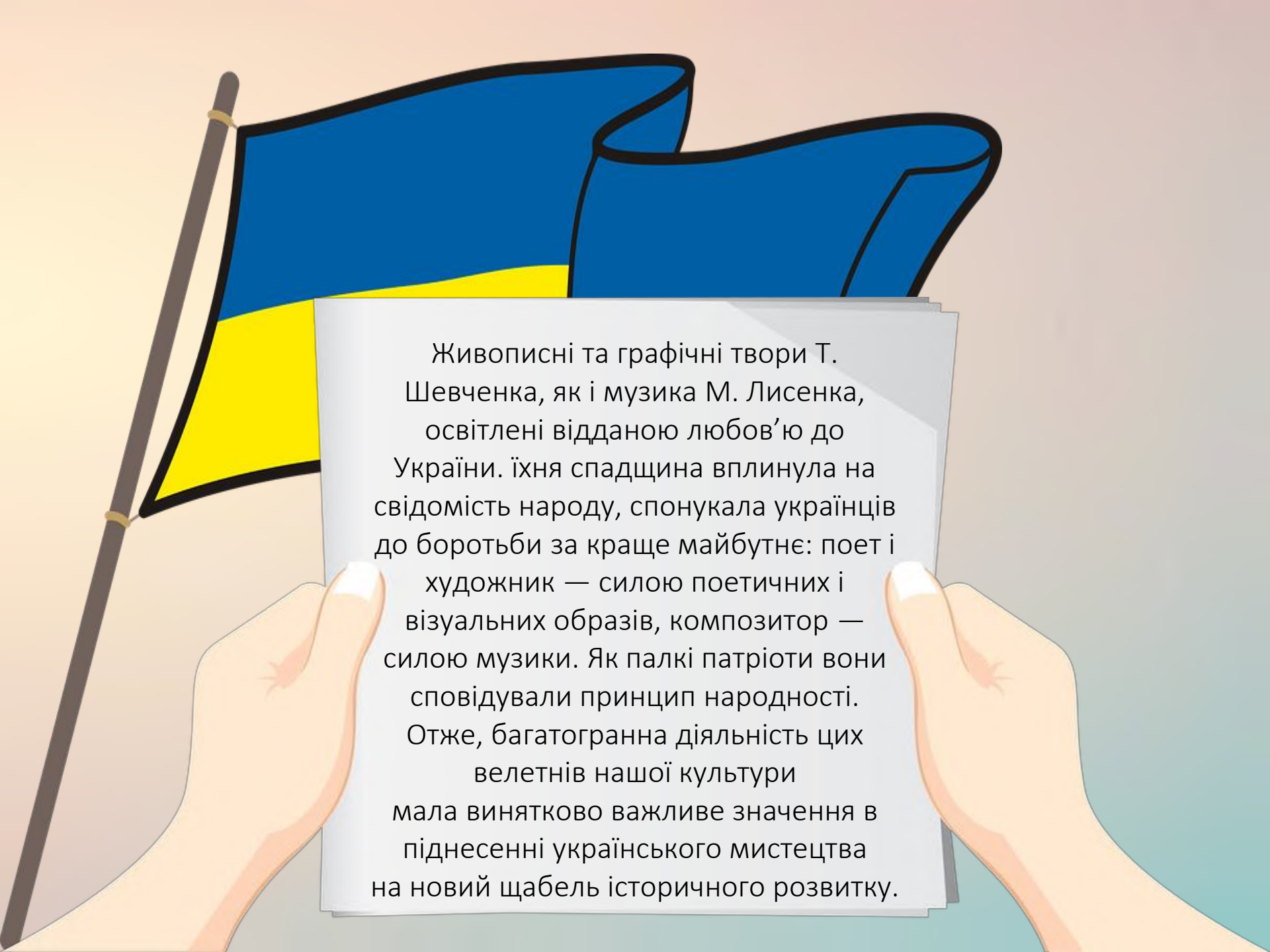
Показова щодо цього його героїчна пісня «Гей, літа орел». Арію Тараса Бульби М. Лисенко написав на текст пісні кобзаря з поеми Т.

Шевченка «Гайдамаки»

Українська школа фортепіанного виконавства

Композитор М. Лисенко — основоположник української школи фортепіанного виконавства. Його зусиллями українська фортепіанна музика зазвучала в концертах для широкої публіки, а його твори увійшли в золотий фонд вітчизняної фортепіанної музики.

Живописні та графічні твори Т. Шевченка, як і музика М. Лисенка, освітлені відданою любов'ю до України. Їхня спадщина вплинула на свідомість народу, спонукала українців до боротьби за краще майбутнє: поет і художник — силою поетичних і візуальних образів, композитор — силою музики. Як палкі патріоти вони сповідували принцип народності. Отже, багатогранна діяльність цих велетнів нашої культури мала винятково важливе значення в піднесенні українського мистецтва на новий щабель історичного розвитку.

Завдання

- Подивіться [відео](#)* про Миколу Лисенка.
- Послухайте [увертюру](#)* до опери «Тарас Бульба».

* Відкрийте гіперпосилання.

A piece of light-colored, crumpled paper is shown against a background that transitions from a teal color at the top to a light orange color at the bottom. The paper is folded and creased, with several large, irregular greyish-green stains or shadows on its surface. The text is written in a simple, hand-drawn black font.

ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ!!!